

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Szocializmus.

II.

Ferde értelmezéssel a legüdvösebb eszmét, a legszentebb igazságot is lehet félre magyarázni s kárhuzatos konkvenciák cégéreül használni. Így vagyunk a szocializmussal is, melynek vörös zászlója alatt éppen azok tömörülnek, akik a szociális törekvések lumánus intencióját nem tudják, vagy nem akarják megérteni s a szocializmust olyan hitvallássá formálták, amelyet az ugynevezett munkásokosztály szervezete kezel oly módon, hogy hadat üzen a munkaadónak, a tőkének, vagy, ami még veszedelmesebb, megtagadja hazáját, önkéntes száműzésbe megy, martalékul dobva magát a kivándorlási ügynökök önző haszonlesésének, a talán szerényebb, de biztos ekzsztenciát eldobva a nyomorral, a bizonytalansággal cseréli fel.

A mult évben háromezerezeren vándoroltak a tengerekentuli igéret földjére. Az ember lelkét fádalom tölti el a gondolatra, hogy ezeknek legalább is nyolctizedrésze nyomorultul pusztul el s talán 20 percentje tengődik addig, míg keserves csalódás után rokkantan visszatérhet megpihenni abba a hazai földbe, mely szülte, ápolta és felnevelte.

És mindez végbe megy a balul ismert, vagy ferdén magyarázott szocializmus folyamánként.

Avagy oly rossz viszonyok között él ebben az országban a munkás, hogy a kényszerűség adja kezébe a vándorbotot?

Dehogy!

A mezei munkásoknak az állam a legmesszebbmenő támogatást nyújtja. Az ipari munkások sor-

ának biztosításáról is gondoskodott a törvényhozas. De tekintsük a mi bányamunkásainkat s hasonlítsuk össze azok megélhetési viszonyát a szellemi munkások, az ugynevezett latejnerok helyzetével s arra a meggyőződésre jutunk, hogy ezekkel szemben a társadalmi követelmények tekintetbe vételével amazok sokkal előnyösebb helyzetben vannak.

A petrozsényi bányánál a bányamunkások átlagos napi keresete 3 kor. 40 fillérre tehető. Beleszámítva 14 éves gyermekektől az alkalmazottak napi keresetét. Lakásról, fűtésről a munkaadó gondoskodik, valamint gyógykezeltetésről s munkaképtelenség esetére nyugdíjat biztosít. A napi kereset átlagát felette csökkenti a gyermekek napi bére, mert egy munkaképes s iparkodó bányamunkás napi keresete átlag meghaladja a 4 koronát. Ebből bizony társadalmi állásához s igényeihez mérten megélhet egy bányamunkás családjával együtt. Amerikában sem keres többet átlag egy munkás, amit hiteles adatok igazolnak. És milyen sorvasztó dolgot kell ott végeznie. A szerencsésebbek, szorgalmasabbak keresnek többet is az igaz, de az ilyenek itt is többet keresnek s munkásságukkal a haza üdvét mozdítják elő.

Ha van igazán orvoslási igényű szocialis baj, annak nyomasztó súlyát nem az ipari s gazdasági munkások, hanem a szellemi munkások érzik.

Illusztráljuk kissé az ugynevezett: „urak” a szellemi munkások, például a törvényszéki bíró helyzetét.

Akár hiszi valaki, akár nem: a családostörvényszéki bíró mindennap nem ehetik hust. Nem telik. Ez képtelenségnek látszik, hiszen cilinderben,

vasalt nadrágban jár s előkelő pozíciója van. De számoljunk kissé utána. A VIII. k. fizetési osztály 2-ik rangfokozatában van a t. bíró, jövedelme 4800 kor. fizetés, 800 kor. lakpénz, ebből, ha öten élnek: a felesége és három gyermeke. Egy eselédet tartanak. Lakás 1400 kor., ruházat a gyermekek iskoláztatása másik 1400 kor., eselédbér, fűtés, váratlan kiadások, orvos, patika 800 kor. Marad élelemre 1200 kor., havonta 100 korona, ebből egy napra esik 3 kor. 33 fillér. Tehát kevesebb, mint egy szorgalmas, gyári, vagy bányamunkás élelemre s családi szükségleteire fordítható keresménye. Telik-e ebből hat ember számára naponta hus, bő kielégítő táplálkozás, amikor ma már ott tartunk, hogy egy kiló középminőségű hus 1 kor. 60 fillértől 2 koronáig és egy kiló zsir 1—70, 1 kor. 74 fillér? S hol marad azonkívül a szórakozás, a vendéglátás, a köteles reprezentálás költsége. Pedig a törvényszéki bíró, egyike a legszebb állású embereknek, aki azon az idegesigázó, egészséget rontó uton, amelyet élete pályáján választott, már maga mögött hagyta a megfutott tér felét s mennyit izzadt, fáradt, költött, amíg meg szerezte a kvalifikációt, aki már a nagyjövedelmű kiváltságosak közé tartozik, mert statisztikai adatok tanúsága szerint ezer forint alul lévő jövedelemből él a családok 87 percentje. A törvényszéki bíró a tizenhárom percent között is jóelőre van, hiszen a jövedelme csaknem háromszor ezer forint. S mégis nyomorog, mégis panaszkodik, mert jövedelme kevés arra, hogy a mai nehéz viszonyok között egy öttagú család igényeit a kulturélet nivóján, társadalmi pozíciójának megfelelőleg fedezze. Hogyan él hát a többi nyole-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGÁJA.

S Z I N.

Szóval az egyezés megvolt. Az öreg igazgató husz forintot fog adni hivi gázsit, aztán meg ellátást külön szobával, mosás nélkül. Csak hogy az az állás már be legyen egyszer töltve. Nagyon zug a tömeg. Az egységben az is állt — hogy is ne állott volna — hogy második osztályu hajó-jegy és megfelelő kocsi az állomástól. Úgy az egyezés után következett pedig négy hosszú nap. Sem a fíu, sem más. Az ötödik napon aztán kopogtat a levélhordó a pesti levéllel. Melyben írva volt: Uram! Szívesen megyek. De pénzem nincs, kérek előleget, az okmányaim ellenében. Ajánlom magamat stb. A lányok elképpedtek. Soha ilyen. Előleget kér egy úr, aki azt mondta, jobban mondvá írta, hogy hírlapíró. De az öreg csitította őket:

— Bizonyára afféle bohém gyerek. Ilyen voltam én is, lányok. Ti nem tudjátok, mi is az a pesti élet. Mert az nem nagy sor, hogy elmentek egy pár napra az őrszi, vagy a tavaszi tárlatot megnézni. Az semmi. Hanem ott élni. Tanulni is hozzá. Aztán jövedelem meg nincs. Lányok, ez nem gyerekiség, ez nagyon komoly dolog ám.

Ilka meg hátra simította szép fekete haját, aztán vontatottan csak ennyit mondott:

— Ne beszéljünk az ilyen fiatal emberekről.

A szemében felcsillant valami, amit a guny és a kíváncsiság keverékének lehetne mondani.

Hanem azért utiköltséget küldtek. Sőt bőven. A fiatal ember aztán táviratozott. Délutáni hajó, ekkor, meg ekkor. Kérek kocsit. Az öreg kissé idegeskedett. Csak legalább itt volna már. Ilka volt a legnagyobb. Mikor aztán a kocsi elindult az állomáshoz, a lányból is kitört a keserűség.

— Tudod apám, olyan különös hidegség fogja körül a lelkemet, hogy az a hírlapíró, vagy kicsoda ide jön a te segédnek.

— Na, na, mondta az öreg köhécselve. Talán csak nem akarod elűzni a háztól, még mielőtt ismernének.

— Nem apám. De látod olyan különös, hogy mi válsuk ki szegényt, mintha valami utánvételes csomag lenne.

Elhallgattak. Csak az Ilka arca vonaglott. Finom metszésű szeme meg-meg rebtent, mintha csak sírásra készülne. Aztán jó későn hozzá tette:

— Mond apám, nem tartod te ezt különösnek? De az öreg nem felelt. Talán nem tudott, vagy nem akart felelni.

*

A hajó megérkezett. A két sárga lomhán megállott a kapu előtt. A fíu leszállott. Fekete táskáját a kezébe vette, galléros köpenyét meg a karjára, aztán beszaladt a kapun. Az udvaron egy árva madár sem volt. Csak piros virágok, meg fiatal virá-

gos almafák bilingattak felé, mintha köszöntének. A folyosón egy magas, kedves arcú lány fogadta. Kissé hidegen. Kissé tartózkodó volt a barna gyermek. A fíu:

— Kerekcs Feri vagyok. Fílep urat keresem. Gondolom jó helyre hozott a kocsi.

— Lehet, hogy jó helyre, mondta a lány és nagyon megnézte a sáppadt fíut. Az apám bent van a dolgozó szobájában. Beteg. Én Fílep Ilonka vagyok. Tessék.

Az öreg igazgató nagy karosszékekben ült. A szoba inkább kényelmesen volt berendezve, mint izlésesen. Az egyik sarokban nagy, fehér cserépkályha állt. A magas, sáppadt fíu kezét fogott az öreggel, aki csaknem felakart állani örömeiben s izgatottan mondta:

— Isten hozta hozzánk. Lássa rosszak az emberek és én nekem nagyon fáj a szívem. Elrontott a sok digitális. Most is szedem. Pedig érzem, hogy hiába. Itt hagyom a lányokat egyedül. Pedig hár. Mind a kettő szép és jó. Csak hogy megjött. Érezze magát jól. Ha ugyan egy vén, szívbarjos ember mellett ez egyáltalán lehet.

A lány megfogta a kezét az öregnek. A fíu meg ránézett a magas barna lányra. Mintha egy új világ jött volna ebbe a szobába. Késő délután. De künt virágok nyíltak. Az almafa is virágzott. A lánynak meg fénylett a szeme és a fíu arra gondolt, milyen boldog lehet az az ember majd, egyszer

vanhét percent? Hogyan él meg a három gyermekkel a tekintetes albiró ur, a miniszteri fogalmazó ur, a díjnok, az őrök s a többi latainer ember, aki szintén vasalt nadrágban s ragyogó cilinderekben kénytelen járni, mert ur s a társadalom megköveteli tőle, hogy évi ezer és kétezer koronából is uri életet éljen? Ez az albiró vagy díjnok elmegy a kávéházba pikolót iszik s három krajcár „borraivalót” ad a főpincérnek. A látszat az, hogy ő az ur, a kávé iparoslegény, a szolga. Pedig az a főpincér mindennap eszik húst és évi nyolc-, tíz-tizenötezer koronát keres. S nagyon rossz ács, nagyon rossz kőműves legyen az az iparossegéd, akinek a havi jövedelme nincsen a nyolevan-száz koronán felül!

A lakásokat stájerolják, mert a kőművesek nem építenek s igen nagy a lakásinség. Drágább a liszt, drágább a hus, drágább a ruha s minden egyéb elképzelhető iparcikk. A tőke s a munka irtóhadjáratot kezdtek egymás ellen s az ütközőpontonban segély és védelem nélkül áll szegény fogyasztó publikum, a magával tehetetlen latajner osztály, akik nem sztrájkolhatnak, nem követelhetnek béremelést, mint az iparossegédek, a vállalati alkalmazottak, a gyári munkások.

És az élet kényszere ezt az -inteligens elemet még sem szorítja bele a véres szocializmusba s ez az osztály nem fejt ki a társadalmi rend kerekeit szétfeszítő akciót, mert a megélhetésért folyó szocialis küzdelemben nem viszi be az osztálygyűlölet, az izgatás, az erőszak kétélű fegyverét, se hazáját hűtlenül el nem hagyja.

A helyesen értelmezett szocialis törekvés feladata az, hogy a szellemi és fizikai munka ellenértéke biztosítható s mindenki a maga helyén értéke szerint érvényesülhessen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Halálozás.** Hunyadvármegye előkelő ősi nemes családjait: a „Pogány”, „Ponory”, „Török” és „Csulay” családokat ért vesztesség vármegyeszerte felköltözt az igaz részvétet. Özv. nagyklopotivai Pogány Albertné meghalt s az elhunytban Pogány Béla, vármegyének közszeretethen álló alispánja a legjobb édes anyát, előkelő társadalmi köreink kiváló műveltségű, minden nemes törekvést lelkesen támogató tagját, a honleányi erények ritka mintaképét vesztették el, kinek haláláról a gyászoló család a következő szomorú jelentést adta ki:

Alóliroztak mélységes gyászunk nagy fájdalomával

aki ennek a lánynak az oldala mellett fog eltölteni egy hosszú életet.

*

Honka már régen felgyújtotta a lámpát. Fehér fénye szétfolyt a szobában és sok emléket idézett fel a sáppadt fiú lelkébe. — Ott volt egy keskeny szoba, amint kopott fabó butorával intőjelként áll egy élet kezdetén. A szoba körül nyugd-zajogó élet. A lélekben keserűség és a szívben fájdalom. Nagy, magasra törő eszmék. Egy jövő élet egyfénys, boldog idő a háttérben. Aztán valami keserű mosoly, valami fájdó csalódás és — a kép eltűnt. . . . Aztán egy másik. Fehér hajú, remegő kezű öreg asszony, fázva, nyomorogva, reménykedve. Aki a fiát nagy-nak s magát boldognak látja. Keskeny, alacsony ablak, tele virággal, a melyen ha kitekint olykor az az öreg asszony, a fia jut eszébe, a fiát várja, aki szárnyaszegetten, betegen, sáppadtan áll egy megcsuklott élet határkövével. . . . És amint ezek a képek elvonulnak a fiú lelke előtt, száraz arca még sáppadtabb lett s egy pár könny eset a porba, aminek senki se volt tanúja, csak — Honka, az öreg igazgató nagyonszép, fekete lánya.

— Nemde, nem érzi magát jól nálunk, kérdezte vontatottan.

— De hogy is. Nagyon jól, Igazán. Amnyi szenvedés után olyan jó itt a maguk barátságos szobájában visszagondolni egy céltalan életre, ami — hála isten — a múlté.

tudatjuk magunk, mint összes rokonaink nevében, hogy önfeláldozó, jó édes anyánk, nagyanyánk, testvérünk és sogornónk Özv. Nagyklopotivai Pogány Albertné szü. letett Ponori Ponori Mária áldásos élete 66-ik, — 12 évi boldog házasság után — özvegysége 28-ik évében, néhány napi kinos, de keresztényi türelemmel viselt szenvedés után f. hó 29-én d. e. 11 órakor jobblétre szenderült. Az élet sok megpróbáltatása közt erős volt, mert hitt az Istenben; boldog volt, mert önzellenül szeretett és a mi ajkunkon nem csupán a nehéz fájdalom némitja el a panaszz szavát, hanem az a boldog remény, hogy aki így élt: az örök ödvöt talál a halál útján. A viszontlátás boldog hitében bocsátunk önfeláldozó nemes lélek el! Drága halottunk por részeit május hó 1-én, d. u. fél 5 órakor kíséjük a róm. kath. egyház szertartásával pihenésre, — lelki ödvéért a szent mise áldozat május 2-án d. e. 10 órakor fog bemutatni az egek urának a helybeli róm. kath. templomban. Tündöklőn lelkének a tulvilágon örökkévaló fény, emléket áldva őrizzük szívünkben! Szászváros, 1907. évi április hó 29-én. Gyermekai: Nagyklopotivai Pogány Béla és neje Nagyklopotivai Pogány Árpád és neje. Unokái: Berczike és Árpád. Testvérei: Ponori Ponory Sándor és családja, Özv. Nagycsulai Csulai Albertné szül. Ponori Ponory Erzsébet és családja. Ponori Török Árpádné szül. Ponori Ponory Vilma és családja.

— **Kinevezés.** Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter f. é. május hó elsejétől szántandólag Tribusz Gyula m. kir. államvasuti ellenőrt, petrozsenyi állomásfőnököt a III. fizetési osztály 3 fokozatába fölélenőrré léptette elő. Ezt a megérdemelt előléptetést széles körben megelégedéssel fogadja intelligens közönségünk s részünkről is őszintén gratulálunk.

— **Új ügyvédek.** Dr. Gross Ignác és Dr. Halmos Brunó ügyvéd jelöltek, április hó 27-én Marosvásárhelyt az ügyvédi vizsgát sikerrel kiállították s az ügyvédi oklevelet megszerezték. Dr. Gross Ignác Lupényben már megnyitotta irodáját, s a mint hírlik Dr. Halmos Brunó Petrozsényben fog letelepedni. Örömmel üdvözljük a törekvő két fiatal ügyvédet s működésükhöz sok szerencsét kívánunk.

— **Kütfntetés.** Amidőn igaz örömmel adók kifejezést annak, hogy egyik kartársamat úgy paedagógiai, mint társadalmi működéséért a nagymélt. vall. és közokt. Miniszter ur erkölcsi és anyagi elismerésben részesít, ugyanakkor az igazság érdekében a tudósító következő kitételét óhajtom rektifikálni: „Ifjusági egyesületet alapított talán egyetlen a Zsilvölgyében”. Legjobb tudomásom szerint ez véletlenül itt a Zsilvölgyében 3 ifjusági egyesület van ma is és működik csöndesen, magasztos hivatásának megfelelőleg. Ezek között éppen

— *Céltalan élet? Milyen furcsát mondott, fellette a lány halványan mosolyogva.*

— *Bizony, úgy látszik céltalan, mondta a fiú szomorúan. Vagy elgalább is az az édes álom, ami eltöltötte a lelkemet, egyszer, régen, eltűnt. Csak hogy épen megkínzom. De hát ne beszéljünk róla.*

— *Lássá, nem értem magát, szólt a lány nagy hallgatás után. Maguk erős, lelkesültni tudó férfiak. És így beszélni nem volna szabad. Nem.*

— *Nem ismeri az életet; nem tudja, milyen más egy ilyen apró, puha fészekben dalolva töltöni el egy életet, mint kiűnt siratni egy fiatalságot, amelyet eltöltöttünk nagy vágyakkal, hatalmas reménnyel, amiből csak egy csomó salak maradt meg, amit úgy hívnak — élet filozofia. — Érttem. Most már értem. Nincsen senki. Vagy legalább bizonyára nincsen. A kiért dolgozni, szenvedni megtanult volna, mondta a lány szomorúan.*

— *Csak egy fehér hajú, árva lelkű öreg anyám, akiért most már dolgozni se bírok, zokogott fel a fiú.*

*

Elmult a tavasz. El a nyár. Az öreg igazgatót kikisérték a csöndes temetőbe, ahol akác-lombok borultak könnyel áztatott sírjára. Az akáclevelek pedig hullottak csöndesen, hullottak. Mint egy-egy áldás. Ősz volt. Az igazgatóék szép Honkájá sirdogálva állt annál a sírhalmnál. Egy magas, barna fiú meg indult a világba kenyeret keresni. Kenyeret keresni.

Kérész.

az aninoszai a legöregebb, melyet 3 éves főnnál-lása óta Bakó Lajos, Károlyi Lajos és az alul-írott társ. tanítók vezették, s amely ma is működik szép csöndesen és amelyért annak idején a bányagazgatóság részéről megfelelő erkölcsi és anyagi dotatióban is részesültek. A harmadik ilyen ifjusági egyesület a Lupényi, máskülönbön és a fontiek után áldás és béke velünk s közöttünk. Aninosza, 1907. április 24. Lévai Gábor társ. tanító. (Vonatkozva a P. és V. 17. számára.)

— **A dévai m. kir. állami tanítóképző-intézetbe** az 1907—8-ik iskolaévre mind a négy osztályba összesen 35 ingyenes bennlakó, 50 feldíjat fizető, 35 egésszdiát fizető és 15 egyenként 140 korona évi ösztöndíjat élvező növendék fog felvétetni. Az intézet minden kívá-nalomnak megfelelő új internátussal van ellátva s összes helyiségei villamos világítással vannak felszerelve. A felvett növendékek közül 120-an az internátusban nyernék teljesen ingyen lakást, fűtést, világítást, mosatást és gyógykezelést s ingyen, fél- vagy egészdíjért ételmezést. Az ételmezésért az egésszdiások évi 300 koronát fizetnek. A felvételnél és a kedvezmények kiosztásánál a szorgalom, előmenetel, magaviselet és szegénység szolgálnak irányadóul. Tanítók, tanárok gyermekei, árvai egyenlő minősítés mellett elsőbbségben részesülnek. A felsőbb évfolyamokba az intézet alsóbb évfolyamait végzett növendékek vétetnek fel. — III. évfolyamba felvehető egy-két olyan tanuló is, aki a polgári vagy középiskola (gimn., realisk.) hat osztályát jó sikerrel végezte, legalább 16 éves, de 20 évesnél nem idősebb, s az I. és II. évfolyamok különbözőzeti tárgyaiból a f. évi augusztus hónap 31-én az intézetben sikeres vizsgálatot tesz. Az intézeti növendékek külön folyamodás helyett csak az alább a 4., 5. és 6. pont alatt felsorolt okmányokat tartoznak a f. évi május hó nap 31-ig az igazgatósághoz benyújtani; a többieknek az 1 koronás bélyeggel ellátott s szintén ugyanazon határidőig benyújtandó folyamodványukhoz az 1—6 pont alatt jelzett okmányokat mind s a más tanítóképzőből átlépni óhajtoknak ezeken kívül intézetük igazgató-ságától még elbocsátó-levellet is kell mellékelniük. Az I. évfolyamba felvehető az olyan tanuló, akik 14-ik életévüket betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek, ép testűek, egészségesek s legalább a felső népiskolát vagy a polgári-iskola, gimnázium vagy realiskola alsó négy osztályát sikeresen elvégezték. A folyamodvány-hoz csatolandók eredetiben a következő okmányok: 1. születési bizonyítvány; 2. iskolai bizonyítvány a megelőző iskolaévről és az utolsó (jelen) évi tanulmányokról (iskolátötagatásról) szóló igazolvány, illetőleg felvételi értesítő; 3. tisztí orvosi bizonyítvány a folyamodonak a tanítói pályára való alkalmas voltáról; 4. a szülők vagyoni állapotáról szóló hiteles községi bizonyítvány (nem »szegénységi bizonyítvány», hanem vagyoni, kereseti kimutatás); 5. a családtagok számáról, foglalkozásáról szóló hiteles kimutatás; 6. a szülők (gyámok) kötelező nyilatkozata arról, hogy a fiukat a szükségesekkel évközben is ellátják (alairásuk hitelességét a közs. előjárásig igazolja). A hiányos felszerelésű vagy elkésve beadott folyamodványok visszautasítatnak. Az intézet egyszersmind kántorképző is valamennyi felekezetre nézve.

— **Pályázat.** A cs. és k. nagyszebeni gyalogsági hadapródiskolába és pedig az I-ső évfolyamba az 1907/1908-iki tanév kezdetével szeptember-hó közepe táján körülbelül 30—35 oly testileg alkalmas ifjú vétetik fel, aki f. év szeptember 1-jével 14-ik életkorát már elérte, de a 17-iket még át nem lépte, hajlammal bír a katonai pályára iránt és valamely közép vagy polgári iskola négy alsó osztályát legalább „elégséges” eredménnyel végezte.

A felvételi vizsgára és a kérvények szerkesztésére nézve bővebben nyilatkozó „felvételi szabályok” 45 fillér beküldése után a hadapródiskolánál kaphatók.

Fizetési hely iránti felvételi kérvények már az 1906/1907-iki évi iskolai végbizonyítvánnyal is ellátva, legkésőbb f. év július 12-éig az iskolaparancsnokságnál nyújtandók be. Ha a jelölt esetleg pótvizsgára utasított, akkor a kérvényhez ideiglenes bizonyítvány melléklendő.

Hiányosan felszerelt, közvetlen a betérjesztési határnapon (július 12-én) beérkező kérvények nem vehetők figyelembe. Magyar állami alapítványi díjmentes helyre pályázóknak folyamodványa a magy. kir. honvédelmi minisztériumhoz terjesztendő be.

— **Tűz.** Vulkanban, a Lobstein-fele épület mellett levő szén és faraktár m. hó 26.-án, délelőtti kigyúlt eddig ismeretlen okból, érthetetlen megremítve a közelben lakókat, akik válságos helyzetbe kerültek a rette-

ettes áprilisi szél miatt. A kár tetemes, mert nagymennyiségű széna és fa volt összehalmozva a szertárban és csak részben volt biztosítva. Elégett különben két szán is, aminek az értéke az elégett postakocsi és teher-szekérrel együtt 1200 koronára tehető. Meg kell említenünk, hogy a tüzkidőre után azonnal a helyszínén voltak a túsárat tisztviselői Blasccheck főmérnökkel az élén, Schutnek állomásfőnök a vasuti alkalmazottakkal a községi elöljáróval, kik emberfeletti erővel dolgoztak a nagyobb szerencsétlenség megállítására érdekében. A csendőrség a rend fenntartása körül és az eltást illetőleg is példásan tette meg a kötelességét.

— **Köszönet nyilvánítás.** A lupényi áll. el. népsk. növendékei által Boroán Iphigénia, tanítónő rendezése mellett április hó 6-án tartott jótékony célú gyermekszimfónia alkalmából felülfizetni szívesek voltak: Külléy Elemér 8 kor. Krizkó Bohus 7 kor. Mandl család 5 kor. Dr. Kaczander József, Petrilla Parthén, Gelért Jenő, Fischer Lajos 3—3 kor. Eliasch Vilmos 2 kor. Lázár Miklós, Papp József, Köröss Jenő, Renovics Antal, Grausam József, Róth N., Eisen Elek 1—1 kor. Groszmann N. 50 fill. N. N. 20 fillér. Mely szíves adakozásért ez uton is hálás köszönetemet nyilvánítom, a tanító testület nevében. Sztojka Béla ig. tanító.

— **A vasárnapi zárórara vonatkozólag** az országos magyar kereskedelmi egyesülés Petrozsény, Vulkán és Lupény községek érdekelt kereskedőit értesítette, hogy a kereskedelmi minster az általuk, a vasárnap délután 5 órai zárás iránt beadott kérelmet teljesíthetőnek nem találta és a jelenlegi állapot fűntartása mellett döntött. A kereskedelmi minster a határozat hozatalánál azon elvi álláspontból indult ki, hogy a vasárnapi munkaszünet kiterjesztésének ezidőszent, amidőn annak egységes szabályozása és a lehetőség szerint való általánosítása küszöbön áll — helye nem lehet. — Hozzájárul ehhez, hogy csak mult év november havában hozta a kereskedelmi minster a d. e. 10 órai zárást kimondó határozatát, amelynek most ismételt való megváltoztatását helyén valónak nem látja. A határozat Hunyadvármege alispánjához beklüdetett.

— **Profoplastikum, gyorsfényképészet, körhinta** van a Kossuth Lajos téren felállítva, melyre felbivjuk e helyen is az érdeklődők figyelmét.

(X) **Az a szerencse,** amely Dörge Frigyes bankházát (Budapest, Kossuth Lajos-utca 5.) tünteti ki kegyeivel, határozottan mesészerű. A magyar királvi szab. osztálysorsjátéknak egyetlen huzása nem mulik el a nélkül, hogy ezen azonnali nyemény-kifizet seiről híres cég egy tetemesebb összegről szóló örömhírral ne örvendeztetné feleit. Ismételtlen s ezuttal kétszer egymásután itt nyérték meg az elérhető legnagyobb nyeményt. Sok más nagy nyeményösszezen kívül nevezett bankház legujabban 1907. április hó 15-én 400.000 koronás nyeményt fizetett ki és rövid idővel azelőtt ugy a cég, mint az üzletileg hozzátartozó elárusítók 600.000 K., 4-szer 400.000 és 200.000 K., 3-szor 100.000 K., 3-szor 80.000 K., 2-szer 70.000 K., 3-szor 60.000 koronát fizettek ki. Ez igazán mesebe illő szerencse és senkisésem csodálkozhatik a fölött, hogy a véők körében oly népszerű főelárusítóhely napról-napra rohamosan nagyobbodik. Miért is játszunk tulajdonképpen? Bizonyára csak azért, hogy nyerjünk. És természetesen ott történik a legtöbb megrendelés, ahol azt legkönnyebben el lehet érni. Ez tehát logikus és egyszerű, de végül nem áll egyébből, mint levelező lapon egy sorsjegyet megrendelni. (Egy egész 12 kor., egy fél 6 kor., egy negyed 3 kor., avagy egy nyolcad 1 kor. 50 fillér.) Mindenesetre azonban figyelemztetnünk kell tisztelt olvasóinkat, hogy megrendeléseiket rögtön eszközöljék, mert a még eddig soha nem létezett óriási eredmények mellett, melyeket Dörge Frigyes bankháza, Budapest, Kossuth Lajos-utca 4., folytatólagosan fölmutatott, nem lenne különös, ha széltében-hosszában ismeretes szerencseszámai a legrövidebb idő alatt el nem adhatnának. Kivánatra a cég e szerencseszámokat 50867, 63270, 68309, 48420, 78809, 63262, 68308, tisztelt olvasói részére néhány napig rezerválja.

— **IX. Szent Lajos** volt a középkor legideálisabb fejedelme, igazi lovag, hős, és vallásos fejedelem, akit a kor-szellem teljesen áthatott és benne személyesedett meg a keresztes háborúk korának világa. Az ő történetét adja elő az Endrei Zala-n-féle világtörténelme e heti száma. A népszerű munkából érdeklődőknek ingyen küld mutatványszámot a Világtörténelme kiadóhivatala Budapest, IV. Eötvös-utca 26/D

Felölő.szerkesztő: **Zádory Károly.**
Kiadótnáladonos: **Figuli Antal.**

Köszönet nyilvánítás.

Mindazoknak, akik szívesek voltak elhunyt Boncsina Mihály. bányafelőr temetésén megjelenni és ezáltal a család fájdalmát némileg enyhíteni igyekeztek, ezuton mond köszönetet a gyászoló családnak.

VASUTI MENETREND.

1907. május 1-től.

Petrozsényből indul Piski felé:

éjjel 1201, reggel 715, d. e. 1036, d. u. 505
Piskire érkezik: reggel 425, d. e. 1035, d. u. 300, este 830.

Hátszegről indul:

d. e. 1111, Piskire érkezik 1213

Piskiről indul Arad-Budapest felé:

d. u. 412, este 830 (Dávág, hová 844 kor érkezik), este 1027, reggel 508* 615, d. u. 105* s Budapestre érkezik: reggel 610*, délután 1225 110* este 720, este 935.

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 620, d. e. 1135, d. u. 425, este 1032,

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 408, d. e. 938, d. u. 210, este 722.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 314* (Brassóig) este 916, 1015* reggel 600 d. e. 1056.

Petrozsényből indul Lupény felé:

reggel 506 d. e. 1026, d. u. 431, este 810.
Lupénybe érkezik reggel 623, d. e. 1157, d. u. 601, este 924.

Lupényből indul Petrozsény felé:

este 1033, reggel 500, d. e. 864, d. u. 301 s Petrozsénybe érkezik este 1144, reggel 650, d. e. 1019, d. u. 400, **Livazényből** vasár- és ünnepnapokon június 16-tól szept. 16-ig indul este 833, Petrozsénybe érkezik 900.

Piskiről indul Petrozsény felé:

reggel 610, d. e. 1125, d. u. 402, éjjel 1100
Petrozsénybe érkezik d. e. 1000, d. u. 308 este 700, reggel 400.

A *-gal jelöltek gyorsvonatok.

Szám 3447—907. tkvi.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A hátszegi kir járásbíróság, mint tkvi hatóság Dr. Stratiariu A. ügyv. által képv. Chirbea Tanászie végrehajthatónak Popa Dán I. Gyorgye végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében közhírré teszi, hogy végrehajthatónak 184 kor. 50 fillér tőke, valamint a jelenlegi 25 korban megállapított költségek iránt követelése kielégítése végett a dévai kir. törvényszék puji kir. járásbíróság területén lévő a Petrilla község határán fekvő a petrillai 1007. sztkvben 2/3 rész jutalék A. + 1. rdsz. 2637/2. 2638/a. hrsz. kaszálóra a 2 rdsz. 4220/a. 4222/a. 4223/a. 4224/a. 4226/a. 4227/a. 4228/a. 4229/a. 4230/a. 4231/a. 4232/a. 4233/a. 4234/a. 4254/a. 4255/a. hrsz. kaszáló malomleelő kert, szántó és faházra 206 kor. 66 fillér az u. o. 1008 sztkvben 2/3 rész jutalék A. + 1. rdsz. 5594. 5595. hrsz. kaszálóra 349 kor. 32 fillér az u. o. 1047 sztkvben 2/6 rész jutalék A. + 1. rdsz. 5721. hrsz. kaszálóra 31 kor. 65 fillér az u. o. 1443 sztkvben A. + 1. rdsz. közös erdő és legelőből 34/15660 rész 306 kor. egyenkint és összesen 893 korban megállapított kikialtási árban elrendeltetik.

1. Az árverésre határnapul **1907. évi május 18 napjának** d. e. 10 órája kitűzetik Petrilla községéhez.

2. Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikialtási árának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Hátszeg, 1907. márc. 31.

Csiszér Gábor,
kir. albiró

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésemben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultura tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZEZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

Ujdonság! Itt először! Ujdonság!

Alantírott tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy a nagy

PHOTOPLASTIKUM

ide érkezett érdekfeszítő remek látványosságokkal, melyeket Budapest fő- és székvarosban több éven át a legnagyobb megelégedés és elismerés mellett adtam elő.

Látványosságok: Szent-Pétervár, Moszkva, Schweic, Páris, Párisi-kiállítás, Rajnavidek, Róma, Konstantinápoly, Jeruzsálem és Egyptom, Dreyfus-pör tárgyalása Rennesben, II-ik Lajos bajor király kastélya, Krisztus kinszenvedése és feltámadása. Az angol-búr háború, Amerika, Hamburg, Afrika, Norvégia, és Schwédország stb.

A photoplastikum mellett lévő villanypapir gyorsfényképészetre is felhívom a n. é. közönség b. figyelmét, ugyisint a körhintára is, mely mind az én tulajdonomat képezik.

A nagyérdemű közönség tömeges látogatását kérve vagyok tisztelettel

Kellner L.

photoplastikum, gyorsfényképész és körhinta tulajdonos.

KERESTETIK

két jó szakértő **felügyelő**, aki mindenféle bányabeli munkával ismeretes legyen és jó vajúri bizonyítvánnyal rendelkezzen, azonkívül kerestetik bármily sok munkás u. m. **vájárok, tömedékelők** bányabeli és külmunkálatokra megfelelő és jó fizetés mellett.

Munkába léphetnek bár melyik napon.

GYÖNGYÖSSY LAJOS

vállalkozó
az Urikány-Zsilvölgyi m. Köszénbánya-Társulatnál
LUPÉNY.

Kőbányai sör.	Gyorki borok. Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy vendéglőmben és éttermemben vendégeimnek a legmérsékeltebb áron u. m.: a legkitünőbb gyorki borokat, kőbányai sör és kitünő házi kosztot szolgállok ki. — Egyben havi bérlőket (abonenseket), a legolcsóbb feltételek mellett fogadok el. Céлом ugyanis a rendkívül felszökkenett étkezési árakat a méltányosságig mérsékelni, ezért mindent elkövettem, hogy n. é. vendégeimet izléses jó ételek és italokkal a legmérsékeltebb árak mellett szolgáljam ki. Társas ebédeket, vacsorák elkészítését, kiszolgálását jutányosan vállalom el. Jó családból való vidéki fiu tanulónak üzletemben felvétetik. Számos látogatást kér. BÓZSA JÓZSEF, máv. vasúti vendéglős.	Kőbányai sör.
	Gyorki borok.	

Uj üzlet.

Petrozsényben a fő-utcán Gruber-féle házban

butor és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol kárpitos munkák javítását jutányos áron eszközölök.

Goldstein Albert,
kárpitos és butorraktáros.

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK

Felülmulhatatlan

az a szerencse, mely a bankháznak kedvez. Rövid idő alatt

30 millió koronánál több nyereményt fizetünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a

600.000

koronás főnyereményt

a legnagyobb

400.000

koronás főnyeremény.

továbbá 6 á 100.000, 3 á 90.000, 3 á 80.000, 3 á 70.000, 4 á 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000, 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 20-ik új magyar osztálysorsjátékban

125.000

sorsjegyre

62.500

pénznyeremény jut

és összesen **16 millió 457.000 korona**

hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyermény esetleg

1.000.000 korona

továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 2 á 90.000, 2 á 80.000, 2 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 3 á 40.000, 3 á 30.000, 6 á 25.000, 9 á 20.000, 13 á 15.000, 44 á 10.000 korona és még sok egyéb nyeremény.

A hét melyik napja bir önre nézve különös jelentőséggel? Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese.

Vasárnap 12314	Hétfő 53093	Kedd 123027	Szerda 123028
Csütörtök 12411	Péntek 55348	Szombat 60015	

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75, vagy K. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy 3 K.
 $\frac{1}{2}$ " " " 3.—, " " 6.—; $\frac{1}{1}$ " " " 6.—, " 12 K.

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 23-ig,

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfognak és az első osztály huzása már f. é. május 23-án és 25-én lesz

TÖRÖK A. és TSA

Sürgőnycim
Török Budapest.

Bankház R.-T. Budapesten.

Sürgőnycim
Török Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Szervita-tér 3/a.
saját palotánkban.

I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Teréz-körut 46/a.

III. fiók: Múzeum-körut 11/a.